

Prisijungti (<http://sc.bns.lt/view/login>)

Registracija (<http://sc.bns.lt/view/register>)



Spaudos centras (<http://sc.bns.lt/>)

PAUKŠČIŲ IR ŽMONIŲ DARNA – REALYBĖ AR SIEKIAMYBĖ?

Lietuva – kraštas turtingas savo gyvąja gamta. Kiekvienam lietuviui įprasta matyti paukščius įvairiose Lietuvos vietose, prie vandens telkinių, pievose. Turbūt kiekvienas važiuodamas užmiestyje matėme sodybose susuktus gandraizdžius pilnus gandriukų, o virš laukų sklendžiančius paukščius ir tykančius grobio. Tačiau intensyvi žemdirbystė ir buveinių naikinimas sutrikdo pusiausvyrą ir sukelia sunkiai nuspėjamus nepageidaujamus padarinius, o gyvoji gamta, taip pat ir paukščiai, sparčiai reaguoja į žmogaus aplinkos pokyčius. Paukščių išsaugojimas labai svarbus ne tik gyvajai gamtai, bet ir žmogui.



Gamtos ir biologinės įvairovės apsaugai Europos Sąjunga skiria ypatingą dėmesį. Pasak Aplinkos ministerijos gamtos apsaugos ir miškų departamento direktoriaus pavaduotojo A. Klimavičiaus, *teisinė, ekonominė (ir gamtosauginė) erdvė yra bendra, todėl Lietuvos gamtos vertybės – visų Europos šalių vertybės. Naudodamiesi labai plačia ES finansine parama, privalome įvykdyti ir Bendrijos keliamą pareigą – garantuoti, kad skiriama parama nesunaikintų Bendrijos gamtos vertybių.*

Nevyriausybinių organizacijų norėdamos išsaugoti paukščių populiacijas į pagalbą pasitelkia Europos Sąjungos LIFE programą, kuri net 55 procentus lėšų skiria gamtos ir biologinės įvairovės srities projektams. Per 25 šios programos gyvavimo metus Lietuvoje yra įgyvendinta 11 LIFE projektų ir dar 7 šiuo metu yra įgyvendinami. Tarp lietuvių inicijuotų LIFE projektų yra keli gamtosauginiai projektai konkrečiai paukščių rūšiai: baltajam gandrui, mažajam ereliui rėksniui, meldinei nendrinukei.

Baltasis gandras laikomas nacionaliniu Lietuvos paukščiu. Sąlyginai nedidelėje teritorijoje (Lietuva sudaro tik 1,1 % jų gyvenamos teritorijos) išsiperi beveik kas dešimtas gandriukas. Tinkamų baltiesiems gandrams buveinių sunaikinimą Lietuvoje lemia intensyvi žemdirbystė. Džiugu, kad LIFE projektas „*Baltųjų gandrų (Ciconia ciconia) apsauga Lietuvoje*“ ženkliai prisidėjo prie šių paukščių populiacijos išsaugojimo. Per 2 metus buvo užregistruota 2100 gandraizdžių, o ant elektros linijų oro atramų iškelta net 3200 saugių dirbtinių lizdaviečių gandrams.

Kita saugoma paukščių rūšis - mažasis erelis rėksnys, kuris yra priskiriamas plėšriesiems paukščiams, įrašytiems į Lietuvos raudonąją knygą. Šiai rūšiai išlikti reikalingi brandūs medynai, kuriuose jie suka lizdus ir peri junikius. Dėl intensyvios

žemdirbystės mažėja šių paukščių perėjimo ir mitybos buveinių plotai. Reiktų pastebėti, kad plėšrūnai atlieka natūralią, neprisitaikiusių prie aplinkos sąlygų, gyvūnų atranką, jie medžioja lengviausiai pagaunamą grobį (sužeistus ar ligotus individus) arba gaudo per gausos svyravimo ciklus staiga pagausėjusius gyvūnus (pvz., pelėnus). Tai leidžia išsaugoti įvairių sistematinių grupių gyvūnų ekosistemas, mažinti infekcinių ligų skaičių, padeda rūšims išlikti gyvybingomis. Prie plėšriųjų paukščių išsaugojimo prisidėjo viešoji įstaiga „Gamtosaugos projektų vystymo fondas“ 2010–2015 m. vykdydama projektą *„Mažoji erelio rėksnio (Aquila pomarina) apsauga Lietuvos miškuose“*. Jo metu apsaugojo daugiau kaip 200 mažoji erelio rėksnio porų lizdaviečių nuo sunaikinimo ūkinės veiklos miškuose metu, efektyvino rūšies teisinę apsaugą bei informavo visuomenę apie projektą ir rūšies apsaugos poreikius. Visuomenė buvo skatinama lankantis netoli lizdaviečių netrikdyti paukščių perėjimo ir jauniklių auginimo metu.

Dar viena svarbi Europai paukščių rūšis yra meldinė nendrinukė. Tai globaliai nykstanti Europos žvirblinių paukščių rūšis ir vienintelė saugoma žvirblinių paukščių rūšis Lietuvoje. Šie užburiantys savo giesmėmis paukščiai gyvena tik ypatingose šlapynėse. Saugojant meldinę nendrinukę, sukūriamos palankios sąlygos orchidėjoms, stulgiams, geltongalvėms kielėms, balinėms pelėdoms ir kitoms rūšims. LIFE projekto *„Aplinkai palankaus ūkininkavimo skatinimas siekiant užtikrinti nykstančių agrarinio kraštovaizdžio paukščių apsaugą“* metu buvo sukurtos meldinei nendrinukei palankios apsaugos priemonės, buvo atkurta daugiau kaip 1400 ha buveinių: pašalinti apleistose buveinėse išplitę nendrių ir krūmų sąžalynai, Žuvinto biosferos rezervato apylinkėse įrengtas biomasės perdirbimo cechas, kuriame perteklinė biomasė paverčiama kuro granulėmis, o jomis apšildomas rezervato direkcijos administracijos ir lankytojų centro pastatas. Projektą įgyvendino nevyriausybinė organizacija „Baltijos aplinkos forumas“ kartu su partneriais: Žuvinto biosferos rezervato direkcija, Kretingos miškų urėdija, UAB „Goldengrass“, Latvijos gamtos fondas.

Naujas LIFE projektas *„Meldinės nendrinukės apsauga formuojant jai tinkamų kertinių buveinių tinklą Lietuvoje“* tęs daugiau nei prieš šešerius metus Pamaryje ir kitose vietovėse pradėtus darbus siekiant išsaugoti rečiausią Europos giesmininkę – meldinę nendrinukę. Nepaisant nežymaus šių sparnuočių gausėjimo, pastaraisiais metais Pamaryje bei Lietuvoje, pasaulinė populiacija toliau mažėja.

Tyrulių pelkėje vykdomas LIFE projektas *„Lietuvos pažeistų durpynų tvarkymas, įgyvendinant Tyrulių paukščių apsaugai svarbių teritorijų (PAST) atkūrimo darbus“*. Juo siekiama padidinti didžiųjų baublių (*Botaurus stellaris*), švygždų (*Porzana porzana*) ir pilkųjų gervių (*Grus grus*) tinkamų buveinių plotus išekspluatuotose Tyrulių pelkės dalyse, atstatant pelkinių ekosistemų atsikūrimui palankų hidrologinį režimą, taip pat mažinant nendrynų ir sumedėjusios augalijos plotus. Projektą įgyvendina asociacija „Lietuvos ornitologų draugija“ kartu su partneriu - UAB „Didysis Tyrulis“.

Nevyriausybinė organizacija „Lietuvos ornitologų draugija“ kartu su partneriu AB „LITGRID“ įgyvendina projektą *„Paukščių apsaugos priemonių įdiegimas Lietuvos aukštos įtampos elektros energijos perdavimo tinkluose“*, kuriuo siekiama pagerinti

migruojančių, žiemojančių ir kai kurių perinčių paukščių rūšių išsaugojimo sąlygas, sumažinant aukštos įtampos elektros energijos tiekimo linijų keliamą neigiamą poveikį jų populiacijoms, palaikyti pelėsakalių ir kitų sakalų rūšių perinčias populiacijas, įgyvendinant specialias, pagalbines apsaugos priemones.

Aplinkos projektų valdymo agentūra įgyvendindama „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ projektą norinčius dalyvauti LIFE projektuose ir turinčius klausimų, kaip parengti gerą LIFE paraišką, kviečia rašyti elektroninius laiškus adresu: info@lifeprojektai.lt; ieškančius partnerių kviečiame susipažinti su mūsų duomenų baze: <http://db.lifeprojektai.lt>; naujienas apie LIFE programą rasite puslapyje: www.lifeprojektai.lt.

Projektą „LIFE gebėjimų stiprinimas Lietuvoje“ Nr. LIFE14 CAP/LT/000008 finansuoja Europos Sąjungos LIFE programa

PRANEŠIMĄ PASKELBĖ : KRISTINA CIJŪNĖLIENĖ, APLINKOS PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

„BNS Spaudos centre“ skelbiami įvairių organizacijų pranešimai spaudai. Už pranešimų turinį atsako juos paskelbę asmenys bei jų atstovaujamos organizacijos.

2017-11-08 14:40

Gamta, aplinkosauga, Verslas, ekonomika, finansai

Kontaktinis asmuo

Kristina Cijūnėlienė

Komunikacijos specialistė

Aplinkos projektų valdymo agentūra

(8 5) 278 73 28

kristina.cijuneliene@apva.lt

Prisegti failai

Mažieji ereliai rėksniai_GPVF

(http://sc.bns.lt/docs/1/249995/Maiejiereliairksniai_GPVF.png)

Didysis baublys_naturephoto

(http://sc.bns.lt/docs/1/249995/Didysisbaublys_naturephoto.jpg)

Pilkosios gerves_GPF

(http://sc.bns.lt/docs/1/249995/Pilkosiosgerves_GPF.JPG)

Pelėsakalis_Remigijaus Gegelevičiaus nuotrauka

(http://sc.bns.lt/docs/1/249995/Pelsakalis_RemigijausGegeleviiiausnuotrauka.jpg)

[pasidalinti](#)

atgal
